

¹पूर्वसरः, ²परिसारी, ³विसारी, ^Aअनुसारी, ⁴प्रसारी, ⁵उदासारी, प्रत्यासारी,
⁶सरणः, ⁷सुमरः, ^Bसारणा, सारणी, ⁸सुत्वरः, ^Cसुत्वरी, ⁹चन्दनसारः, अतीसारः,
विसारः, ¹⁰उपसरो गवाम्, ¹¹उपसर्या^D गौः, ¹²आसारः, ¹³सारः, प्रसारः,

1. पूर्वः सरतीति कर्तृवाचिनि पूर्वशब्दे उपपदे 'पूर्वे कर्तरि' (3-2-19) इति टप्रत्ययो भवति । पूर्व देशं सरतीति पूर्वसारः । अत्र कर्तृभिन्नार्थे अण् ।
2. 'संपृचानुरुध...सु—' (3-2-142) इत्यादिना तच्छीलादिषु कर्तृषु घिनुणप्रत्ययो भवति । तेन रूपमेवम् ।
3. विसरतीति=विसारी । निनिप्रत्ययः । 'विसारिणो मत्स्ये' (5-4-16) इति स्वार्थेऽणप्रत्यये रूपम् । अणन्तस्यैव प्रयोगः ।
4. प्रशब्दे उपपदे 'प्रे लपसु—' (3-2-145) इति घिनुणप्रत्ययः ।
5. 'उत्प्रतिभ्यामाडि सत्तेः—' (वा. 3-2-78) इति निनिप्रत्यये रूपमेवम् । एवं प्रत्यासारी इत्यादावपि ।
6. 'जुचङ्कम्यदन्द्रम्यसु—' (3-2-150) इति तच्छीलादिषु कर्तृषु युच्प्रत्ययः ।
7. 'सुधस्यदः कमरच्' (3-2-160) इति तच्छीलादिषु कर्तृषु कमरच्प्रत्यये रूपमेवम् ।
8. 'इण्णशिजिसत्तिभ्यः—' (3-2-163) इति तच्छीलादिषु कर्तृषु क्वरपप्रत्ययः । 'टिड्ढाणञ्—' (4-1-15) इति ङीप् सुत्वरी इति रूपम् ।
9. 'सु स्थिरे' (3-3-17) इति स्थिरे कर्तरि घञ्प्रत्ययः । 'स्थिर इति कालान्तरस्थायी पदार्थ उच्यते । स चिरं तिष्ठन् कालान्तरं सरतीति धात्वर्थस्य कर्ता' इति काशिकायाम् (3-3-17) । अतीसारः इत्यत्र 'व्याधिमत्स्य-बलेष्विति वक्तव्यम्' (वा. 3-3-17) इति घञ् । 'उपसर्गस्य घञि—' (6-3-122) इति दीर्घश्च । अतीसारः=व्याधिः । विविधं सरतीति विसारो=मत्स्यः । सारो बलम् । खदिरं सारयतीति खदिरसारः ; अन्तर्भावितपथर्थेऽत्रायाम् धातुः इति भाष्ये (3-3-17) स्पष्टम् ।
10. 'प्रजने सत्तेः' (3-3-71) इत्यपप्रत्ययः । उपसरो गवाम्=प्रथमं स्त्रीगवीषु पुंगवानां गर्भाधानाय नियोजनम् उपसरणमुच्यते ।
11. 'उपसर्या काल्या प्रजने' (3-1-104) इत्युपपूर्वात् यत्प्रत्ययान्तो निपात्यते ।
12. 'पुंसि संज्ञायां चः प्रायेण' (3-3-118) इति करणाधिकरणयोर्धप्रत्ययः ।
13. 'भावे' (3-3-18) ; 'अकर्तरि च कारके संज्ञायाम्' (3-3-19) इति भावे वाच्ये, कर्मवर्जिते कारके संज्ञायां विषये च घञ्प्रत्यये रूपमेवम् । एवं प्रसारः, संसारः इत्यादिषु च ज्ञेयम् ।

A. 'पतत्यधो धाम विसारि सर्वतः किमेतदित्याकुलमीक्षितं जनैः ॥' शि. व. 7-2.

B. 'सुमरोऽभङ्गुरप्रज्ञो गृहीत्वा भासुरं धनुः ।' भ. का. 7-22.

C. 'कीर्तिं मनस्तापहृतं विसुत्वरीं..... ।' वा. वि. 1-47.

D. 'वृषो यथोपसर्याया गोष्ठे गोदण्डताडितः ॥' भ. का. 6-53.